

rení na producentov mlieka a produkciu mlieka v znevýhodnených regiónoch.

Mliečne kvóty - súčasný stav

Mliečna kvóta Európskej únie bola v kvótovom roku 2011/2012 na úrovni 151 070 709 ton a bola rozdelená medzi 27 členských krajín Európskej únie. Rozdiel medzi najvyššou a najnižšou mliečnou kvótou je doslova priepastný. Najvyššiu mliečnu kvótu

má Nemecko - cca 29,7 mil. ton a najnižšiu kvótu má Malta - 0,05 mil. ton. Medzi štáty s najvyššou kvótou a zároveň produkciou mlieka patrí okrem Nemecka, Francúzska (25,8 mil. ton), Spojené kráľovstvo (15,6 mil. ton), Holandsko (11,8 mil. ton), Poľsko (9,8 mil. ton) atď. K najmenším producentom mlieka patrí okrem Malty, Cyprus (0,15 mil. ton), Luxembursko (0,29 mil. ton), Slovinsko (0,6 mil. ton).

V kvótovom roku 2011/12 došlo k celkovému plneniu mliečnej kvóty EÚ na úrovni 94,6 %, z toho 21 členských krajín kvótu nenaplnilo a 6 členských krajín kvótu prekročilo. Mliečnu kvótu prekročilo Rakúsko (+4,2 % = 123 mil. kg), Cyprus (+2,3 % = 3,5 mil. kg), Írsko (+1,1 % = 62 mil. kg), Luxembursko (+0,5 % = 1,4 mil. kg), Holandsko (+0,5 % = 59 mil. kg) a Nemecko (+0,1 % = 29,7 mil. kg). Slovensko patrí medzi malých producentov mlieka a má pridelenú mliečnu kvótu vo výške 1,1 mil. ton. Od vstupu do EÚ nikdy nedošlo k naplneniu mliečnej kvóty. K najvyššiemu plneniu došlo v kvótovom roku 2005/6 a to na 97,15 %. K najnižšiemu plneniu došlo v kvótovom roku 2010/11 - na 76,39 %. Výšku mliečnej kvóty členských štátov EÚ udáva graf 1.

V systéme mliečnych kvót platí, že po prekročení národnej mliečnej kvóty sú povinní prvovýrobcovia, ktorí prekročili svoje individuálne mliečne kvóty, platiť poplatky za prekročenie. Momentálne je výška tohto poplatku stanovená na 27,83 eurocentu za kilogram mlieka.

Ing. Margita Štefániková

Slovenský zväz prvovýrobcov mlieka, Nitra
Snímky: M. Dukes, M. Michalová

Pripravme sa na zrušenie kvót mlieka

Rozhodnutie EÚ o zvýšení kvót od roku 2008 a následne aj zrušení kvót od roku 2015 bolo odpoveďou na rastúci dopyt po mlieku a mliečnych výrobkoch v EÚ aj vo svete. EÚ zvýšila od 1. apríla 2008 kvótu na mlieko o 2 % a následne od 1. apríla 2009 sa každoročne zvyšuje kvóta na mlieko pre všetky členské štáty. Toto zvyšovanie kvót má zabezpečiť „hladké ukončenie“ systému kvót na mlieko ku ktorému dôjde 1. apríla 2015.

Pokiaľ ide o produkciu mlieka v EÚ po zrušení kvót, očakáva sa rast produkcie mlieka najmä v Holandsku, Francúzku, Nemecku, Poľsku a vo Veľkej Británii.

Priemerná nákupná cena surového mlieka v EÚ bola v decembri 2012 na úrovni 34 Eur/100 kg. Slovensko s nákupnou cenou 31 Eur/100 kg ďaleko zaostáva za priemerom EÚ, pričom štáty s vysokou produkciou mlieka ako napr. Nemecko, Holandsko, Veľká Británia sú nad priemerom EÚ.

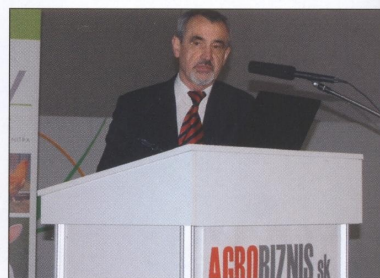
Silné stránky sektora mlieka na Slovensku predstavujú vhodné prírodné podmienky pre chov dojníc. Taktiež vyrábame široký sortiment mliečnych výrobkov a máme vysokú kapacitu spracovania, ktorá je však na druhej strane málo využitá, čo výrazne zvyšuje náklady na výrobu a znižuje konkurencieschopnosť našich mliekarní voči mliekarni západnej Európy (graf).

Medzi slabé stránky sektora môžeme zaradiť vysoký vek zamestnancov, vysokú nákladovosť výroby, chýbajúce organizácie výrobcov, slabú vyjednávaciu silu výrobcov aj spracovateľov,

slabú informovanosť spotrebiteľov, alebo nízku spotrebu mlieka a mliečnych výrobkov.

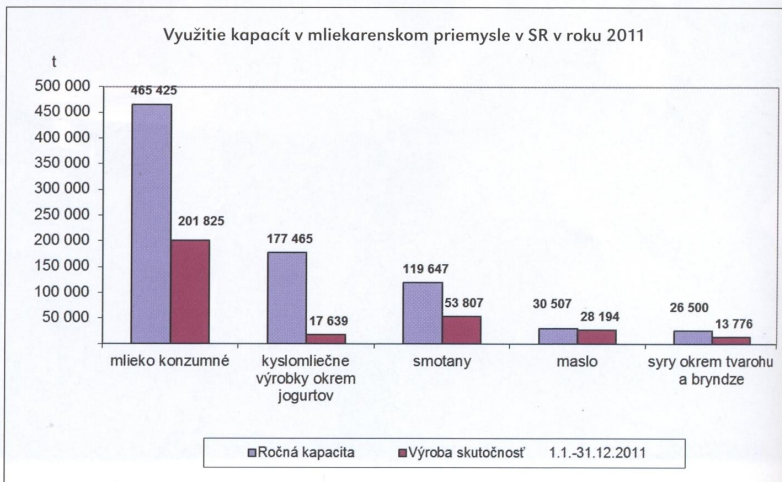
Príležitosti vidíme vo vytváraní silných organizácií výrobcov pomocou ktorých sa môže zvýšiť vyjednávacía sila prvovýrobcov. Prostredníctvom týchto organizácií výrobcov budú prvovýrobcovia znižovať svoje náklady napr. spoločnou kúpou krmív, hnojív, technológií.

V novom programovacom období bude taktiež veľa príležitostí na využitie podpôr PRV. Prvovýrobcovia budú môcť zabezpečiť odbyt mlieka uzatváraním dlhodobých zmlúv so spracovateľmi. Príležitosť na zvyšovanie konkurencieschopnosti voči dovozu vidíme aj v propagácii slovenských mliečnych výrobkov.

Gen. riaditeľ sekcie Ing. Ján Vajs.

Obavy máme hlavne z toho, že po zrušení kvót na mlieko dôjde k rastu produkcie v jednotlivých štátoch.

vých členských štátoch EÚ, čo môže spôsobiť pokles nákupnej ceny surového mlieka, dovoz lacnejších mliečnych výrobkov, stratu konkurencieschopnosti a v najhoršom prípade ukončenie chovu dojníc na Slovensku. Z uvedených dôvodov Slovensko na Rade EÚ presadzuje, aby trh s mliekom v rámci EÚ bol regulovaný aj po zrušení kvót.

Opätovné otvorenie otázky kvót na mlieko okrem Slovenska žiadali aj členské štáty ako Poľsko, Francúzsko či Portugalsko. Rada EÚ však otázku zrušenia kvót nechce otvárať. Jedine Európsky Parlament predložil návrh na reguláciu trhu po zrušení kvót na mlieko.

Európsky Parlament navrhuje, aby Komisia mohla v prípade závažnej nerovnováhy na trhu s mliekom a mliečnymi výrobkami udeliť pomoc producentom mlieka, ktorí dobrovoľne znížia svoju produkciu najmenej o 5 %. Pomoc by mala byť udelená po dobu najmenej troch mesiacov, ktorá však môže byť predĺžená. Pri poskytnutí tejto pomoci by však Komisia mala uložiť aj pokutu tým producentom mlieka, ktorí o 5 % svoju produkciu zvýšia.

Otázkou sa stáva, akú reguláciu preferujú prvovýrobcovia mlieka na Slovensku po zrušení kvót a či súhlasia s návrhom Európskeho Parlamentu.

Pálčivým problémom v našich chovoch dojníc je nízka produkčná dlhovekosť. V chovoch jednotlivých plemien by bolo potrebné chovať

SWOT analýza mliečného sektora v SR

Silné stránky • vhodné prírodné podmienky pre chov dojníc • vysoká koncentrácia dojníc na farmu • široký sortiment mliečnych výrobkov	Slabé stránky • vysoký vek zamestnancov v poľnohospodárstve • vysoká nákladovosť výroby • chýbajúce organizácie výrobcov • slabá vyjednávacía sila spracovateľov • slabá vyjednávacía sila spracovateľov • značný podiel zahraničného kapitálu • slabá informovanosť spotrebiteľov • nízka spotreba
Príležitosti • vytváranie silných organizácií výrobcov • rastúca úžitkovosť dojníc • využitie podpôr PRV • uzatváranie dlhodobých zmlúv • propagácia slovenských výrobkov • vysoká kapacita spracovania	Hrozby • zvýšenie dovozu • pokles nákupnej ceny surového mlieka • pokles cien mliečnych výrobkov • strata konkurencieschopnosti • ukončenie chovu dojníc

Zdroj: POTRAV (MP SR) 1-01

dojnice do tretej, resp. do piatej laktácie podľa plemennej príslušnosti. V skutočnosti však na Slovensku väčšina chovov dosahuje 2 až 3 laktácie počas života dojnice.

Alarmujúce je aj nízke využitie výrobných kapacít slovenských mliekarní. Na výrobu konzumného mlieka boli kapacity v roku 2011

využitú na 43 %, na výrobu kyslomliečnych výrobkov len na 10 %, na syrov 52 %. Najviac boli využitú kapacity na výrobu masla, t.j. na 92 %.

Ing. Ján Vajs

Ministerstvo pôdohospodárstva a RV SR, Bratislava

Veyx Pharma spol. s r.o. Nitra, Rastislavova 79, 951 41 Lužianky

Tel/fax: 037 77 83 020, Mobil: 0905 56 56 11, 0905 56 56 12

www.veyx.sk

Nemecká firma Veyx Pharma vyrába prípravky s patentovaným zložením od roku 1984 a na slovenskom trhu pôsobí od roku 1993.

- Manažment reprodukcie s firmou Veyx Pharma
- Špeciality pre prasnice, produkciu prasiatok a výkrm
- Špeciality pre hovädzí dobytok a teľatá
- Špeciality pre kone
- Špeciality pre psov
- Mikroemulzie
- Enzýmy
- Dietetiká

Istota, úspešnosť, zodpovedajúca cena.

www.veyx.sk